



**TOMASZ
KASPRZYK**
ADWOKAT

Wrocław, dnia 11 lipca 2019r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. J. Ch. Szucha 12a
00-918 Warszawa

Sygn. akt: Ts 82/19

Skarżący:

R O

zastępowany przez pełnomocnika -adwokata Tomasza Kasprzyka z Kancelarii Adwokackiej przy ul. Wojrowickiej 4a/18, 54-434 Wrocław; nr wpisu ORA Wrocław 1656,

Uczestnicy postępowania:

- 1) **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**, adres dla doręczeń: Kancelaria Sejmu, ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa.
- 2) **Prokurator Generalny Rzeczypospolitej Polskiej**, adres dla doręczeń: Prokuratura Generalna, Biuro Spraw Konstytucyjnych, ul. Barska 28/30, 02-315 Warszawa.
- 2) **Rzecznik Praw Obywatelskich** (o ile zgłoszony zostanie udział w postępowaniu), adres dla doręczeń: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, al. Solidarności 77, 00-960 Warszawa.

UZUPEŁNIENIE SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

Działając w imieniu skarżącego R O , w oparciu o załączony uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, wypełniając zobowiązanie z dnia 26 czerwca 2019r. do uzupełniania złożonej skargi konstytucyjnej:

- 1) przedkładam w załączeniu dokumenty zgodnie z punktem 1 a), b), c), d), f), g) oraz 2 a) i b)
- 2) na podstawie art. 166 kodeksu postępowania cywilnego w związku z art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072 ze zm.) wnoszę o wydłużenie do 30 dni terminu na doręczenie oryginału albo kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem oraz 4 kopii wyroku Wojewódzkiego Sądu

Administracyjnego w Warszawie z stycznia 2013r. (sygn. akt) wraz z uzasadnieniem, albowiem skarżący dopiero we wskazanym okresie będzie w stanie przedłożyć przedmiotowy dokument, w którego posiadaniu nie jest, na dowód czego przedkładam także poświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopię wniosku skarżącego skierowanego do Komendanta Miejskiego Policji w S o dostęp do akt osobowych, w których ów oryginał wyroku się znajduje,

3) zgodnie z punktem 3 wezwania wskazuję, że zwrot "orzeczenie oparte na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym" zawarty w art. 273 § 1 pkt 1 p.p.s.a rozumiany w orzecznictwie sądowoadministracyjnym (a w szczególności w ostatecznym postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia lutego 2019r. o sygnaturze akt:) w ten sposób, że nie obejmuje swoim zakresem wyroków warunkowo umarzających postępowanie, albowiem nie są one skazującymi wyrokami karnymi w rozumieniu tegoż przepisu narusza art 2 Konstytucji RP oraz art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP poprzez różnicowanie sytuacji skarżącego w zależności od rodzaju zapadłego rozstrzygnięcia sądu karnego następnie uchylonego, która to wykładnia w sposób dowolny różnicuje skutki prawne związane z uchyceniem odpowiedzialności karnej podmiotu w sferze administracyjnoprawnej, stanowiąc pozaustawowe kryterium dopuszczalności wznowienia postępowania sądowoadministracyjnego, a tym samym pozbawia w sposób nieuzasadniony obywatela prawa do sądu, pomimo spełnienia przez niego formalnoprawnych podstaw do skierowania wniosku o wznowienie tegoż postępowania (art. 45 ust. 1 Konstytucji) i dodatkowo nie jest poparte żadną szczególną ochroną praw jednostki lub też grupy, która uzasadniałaby takie różnicowanie ochrony prawnej obywateli, których odpowiedzialność karną uprzednio prawomocnie uchylono a tym samym narusza zasadę określoną w art. 32 ust 1 Konstytucji i nadto podważa zaufanie obywatela do sprawowania wymiaru sprawiedliwości wedle zasad demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

UZASADNIENIE

Zdaniem skarżącego zaprezentowana wykładnia art. 273 § 1 pkt 1 p.p.s.a. jest sprzeczna z zasadami demokratycznego państwa prawnego oraz równego traktowania obywateli wobec prawa oraz pozbawiła go prawa do Sądu.

Stwierdzenie winy oskarżonego, w szczególności ustalenie, czy obala ono domniemanie niewinności (art. k.p.k.), jak również **forma orzeczenia** o winie przy warunkowym umorzeniu postępowania wzbudzały w doktrynie i orzecznictwie wiele kontrowersji. Ich źródłem był przede wszystkim warunkowy charakter tego środka probacyjnego, wzmocniony procesowym wymogiem ponownego ustalenia od nowa wszystkich koniecznych przesłanek pozwalających przypisać oskarżonemu popełnienie przestępstwa w przypadku podjęcia umorzonego postępowania (art. 551 Kp.k.), jak i dopuszczalna forma orzekania o tej instytucji w postanowieniu. Ze względu na wskazane kwestie, a zwłaszcza na wymóg zawarty w art. 42 ust. 3 Konstytucji RP, że każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu,

Trybunał Konstytucyjny uznał, że warunkowe umorzenie postępowania oznacza przypisanie oskarżonemu popełnienia przestępstwa, ale przypisanie to ma charakter **pro wizoryczny** (wyr. TK z 16.5.2000 r., P 1/99, OTK 2000, Nr 4, poz. 111). Przyjmowano także, że wyrok umarzający warunkowo postępowanie karne **nie zawiera orzeczenia o winie**, aczkolwiek podstawę jego wydania stanowi dowodowe ustalenie winy (zob. *M. Cieślak*, *Materialnoprawne oblicze warunkowego umorzenia*, s. 617–618; szerokie omówienie tej kwestii także: *B. Kunicka-Michalska*, w: *Rejman* (red.), *Kodeks*, s. 1031–1034; *T. Kozioł*, *Warunkowe umorzenie*, s. 55).

Od czasu nowelizacji KPK (tj. od 1.7.2003 r.) i określenia zasady, że w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania karnego **sąd orzeka wyrokiem** bez względu na to, czy rozstrzygnięcie następuje na posiedzeniu, czy na rozprawie (art. 341 § 5 KPK – dodany przez art. 1 pkt 145 lit. c ustawy z 10.1.2003 r., Dz.U. Nr 17, poz. 155 ze zm.), zaczęto w doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmować, że orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania oznacza **obalenie domniemania niewinności oskarżonego**, a tym samym zawiera **stwierdzenie jego winy**, a więc uznanie, że dopuścił się on przestępstwa, które mu zarzucono i za które ponosi konsekwencje wynikające z konieczności wypełnienia nałożonych na niego obowiązków. Wyrok orzekający o warunkowym umorzeniu postępowania karnego opiera się więc na ustaleniu winy sprawcy czynu zabronionego i rozstrzygnięciu jej stopnia, **stanowi zatem skazanie sprawcy**, oczywiście, ze względu na charakter środka probacyjnego, na czas pomyślnego upływu okresu próby. Po upływie tego okresu i kolejnych 6 miesięcy od jego zakończenia umorzenie postępowania ma charakter bezwarunkowy i bezwzględny, ze skutkiem prawnym przewidzianym dla wyroku wydanego w tej sprawie (art. 68 § 4 KK).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt postępowania sądowoadministracyjnego wskazać należy, iż przepisy ustawy *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* przewidują możliwość wzruszenia prawomocnego orzeczenia wydanego przez Sąd Administracyjny w przypadku zamkniętego katalogu zdarzeń prawnych, wskazanych w art 271, 272 i 273 p.p.s.a. Jedną z podstaw wznowienia jest oparcie orzeczenia na na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym.

Stosownie do art. 11 p.p.s.a. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd administracyjny. Jak zauważył *R. Walczak*, postępowanie karne, którego celem jest wykrycie sprawcy i pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej, ma pierwszeństwo przed innymi postępowaniami, w celu zapobieżenia rozbieżnościom w orzecznictwie sądowym. Dla Sądu Administracyjnego znaczenie ma zatem przypisanie podmiotowi odpowiedzialności karnej, czyli stwierdzenie popełnienia przez niego czynu zabronionego.

Wyłącznie bowiem w sytuacji uznania sprawstwa oskarżonego, w tym między innymi możliwości przypisania mu winy, Sąd karny uprawniony jest do zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania. Korzystanie z tej instytucji prawa karnego wymaga więc od sądu przekonania, że już samo jego zastosowanie jest dla sprawcy wystarczającą dolegliwością, gdyż

będąc świadomy, że jest poddany próbie, nie popełni on żadnego nowego przestępstwa, przez co zostaną osiągnięte cele polityki karnej.

Nie zmienia to jednak faktu, że Sąd stwierdza fakt popełnienia przez oskarżonego czynu zabronionego, który z kolei aktualizuje obowiązek nałożony na Sąd Administracyjny zgodnie z art. 11 ppsa. Czyli związania Sądu faktem popełnienia przestępstwa przez podmiot będący w zainteresowaniu toczącego się postępowania sądowoadministracyjnego.

W przypadku zaś uchylecia wyroku warunkowo umarzającego eliminuje się w ogóle założenie, że oskarżony popełnił czyn zabroniony.

Tym samym zastosowana przez Naczelny Sąd Administracyjny wykładnia prowadzi do trudnego do zaakceptowania stanu, w którym sytuacja osoby wobec której orzeczono karę określoną w przepisie szczególnym kk, a wobec której nie zachodziły przesłanki materialne lub formalne orzeczenia warunkowego umorzenia postępowania jest w sytuacji prawnie korzystniejszej z punktu widzenia procedury sądowoadministracyjnej niż osoba, która w ocenie Sądu zasługiwała na dobrodziejstwo zastosowania warunkowego umorzenia postępowania. Tym samym paradoksalnie instytucja warunkowego umorzenia postępowania która ma stanowić swoisty ukłon aparatu Państwa w stronę osób po raz pierwszy popełniających przestępstwo, a przez to zasługujących na danie im szansy, odbiera wedle podważanej koncepcji wykładniczej możliwość wzruszenia orzeczenia sądowoadministracyjnego, u podstaw którego legło uznanie sprawstwa oskarżonego, a którego przecież odpowiedzialność została uchylona. Wydaje się bowiem w świetle ratio legis instytucji wznowienia postępowania, iż to nie wysokość czy rodzaj zastosowanej kary jest dla Sądu administracyjnego istotna z punktu widzenia rostrzygnięcia sprawy administracyjnej, ale to właśnie sam fakt popełnienia czynu zabronionego determinuje sytuację administracyjnoprawną tego podmiotu. W sytuacji zatem uchylecia wyroku karnego, a tym samym przywrócenia domniemania niewinności podmiotu wcześniej skazanego wyrokiem karnym powyższe winno prowadzić zgodnie z założeniami instytucji wznowienia postępowania do zrewidowania orzeczenia Sądu administracyjnego. Fakt wcześniejszego popełnienia przestępstwa uczynił on bowiem jedną z podstaw wydanego w sprawie rozstrzygnięcia administracyjnego. Mając na uwadze gwarancyjny charakter norm konstytucyjnych zdaniem Skarżącego wykładnia zastosowana przez NSA we wskazanym wyżej postanowieniu z dnia 22 lutego 2019r. w istotny sposób narusza zasadę równości obywateli wobec prawa. Przewiduje ona bowiem w warunkach uchylecia odpowiedzialności karnej jednostki niczym nieuzasadnione a wręcz dyskryminujące, pozaustawowe kryteria traktowania osób w zależności od rodzaju sankcji karnej zastosowanej wobec takiej osoby. Jak już wcześniej wskazano brak jest zachowania proporcjonalności w skutkach administracyjnoprawnych jakie dla jednostki wywołuje orzeczenia sądu karnego, prowadząc do sytuacji gdy osoba której znaczna wina i społeczna szkodliwość popełnionego czynu, determinująca wyłącznie wymiar zastosowanej sankcji karnej a nie fakt popełnienia czynu zabronionego jest „nagradzana”. Wobec zaś osoby, która korzysta z dobrodziejstwa instytucji warunkowego umorzenia postępowania taki przypadek nie zachodzi. Powyższe pozbawia tym

samym obywatela konstytucyjnie zagwarantowanej równości w dostępie do sądu, wyłączonej według wyżej określonych, trudnych do zaakceptowania kryteriów. Zaprezentowana w postanowieniu NSA z ... lutego 2019r. wykładnia w istocie prowadzi do wykształcenia pozaustawowego dodatkowego kryterium dopuszczalności wznowienia postępowania sądowoadministracyjnego, które z przywołanych wyżej powodów trudno określać jako zasadne i proporcjonalnej.

Wobec uzupełnienia braków formalnych skargi zasadnym jest jej skierowanie do merytorycznego rozpoznania.

Załączniki:

- 1) odpis pisma x 4